

SUORAMAN PÄIVÄKOTI

Kukkotalo

Kyötikkäläntie 8 36220 Kangasala

Ryhmä	Puhelinnumero	Sähköposti
Piiperoiset	040 1336 688	piiperoiset@kangasala.fi
Posetiivarit	040 1336 690	posetiivarit@kangasala.fi
Pillipiiparit	040 1336 689	pillipiiparit@kangasala.fi (Integroitu erityisryhmä)
Keittiö	040 1336 687	

Pajupillin talo

Lenkkeilijänpolku 1 36220 Kangasala

Ryhmä	Puhelinnumero	Sähköposti
Taikurit	040 1336 590	taikurit@kangasala.fi
Veijarit	040 1336 591	veijarit@kangasala.fi
Keittiö	040 1336 353	

Varhaiskasvatusyksikön johtaja Kati Moisander 050 5975 718
kati.moisander@kangasala.fi

Apulaisjohtaja Päivi Pora 050 3651 159

paivi.pora@kangasala.fi

Varhaiskasvatuksen erityisopettaja Minna-Liisa Virpinen 050 4131329
minna-liisa.virpinen@kangasala.fi

Suoraman päiväkodin varhaiskasvattajat

Piiperoiset VO Julianna Pyykkö, LH Maria Granstedt, LH Nina Moisander

Pilliipiiparit VO Mari Hellman, LH Saila Lähderinne, LH Henna Neuvonen, RA Riitta Harju. LH Hanna Hongisto, kiertävä

Posetiivarit VO Jenni Neuvonen, LH Hannele Mäkinen, LH Tiina Ryttyläinen

Taikurit VO Hanna Janger, VO Henni Surma-aho, LH Mira Lamminen

Veijarit VO Laura Vänntinen, LH Nina Jauni, LH Salla Simontaival, kiertävä

1. Kehittämiskohteet

Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen toiminnalliset tavoitteet 2024

Strategisten tavoitteiden toiminnalliset tavoitteet

1. LISÄÄMME YHTEISTYÖTÄ KOLMANNEN SEKTORIN KANSSA HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMISEKSI

Varhaiskasvatuksen vetäjätiimit seuraavat kolmannen sektorin tarjoamia palveluja Kangasalan kaupungissa ja vetäjätiimien kautta tieto välittyy varhaiskasvatus- ja esiopetusyksiköihin. Mahdollisuuksien mukaan tehdään yhteistyötä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. -> Esimerkiksi päiväkotimme 5-vuotiaat käyttävät aika ajoin Kangasalan jäähallia.

2. MAHDOLLISTAMME MONIPUOLISTA HARRASTUSTOIMINTAA

Varhaiskasvatusyksikön liikuntasali on myös Pikku Viipperät -ryhmän käytössä. Varsinaista muuta harrastustoimintaa salissamme ei ole. Päiväkotimme piha on perheiden aktiivisessa iltaikäytössä. Piha innostaa lapsia liikkumaan monipuolisesti.

3. KANNUSTAMME HENKILÖSTÖÄ TYÖN JA TOIMINTATAPOJEN AKTIIVISEEN KEHITTÄMISEEN

Varhaiskasvatusyksiköt laativat laadunarvioinnin pohjalta (Valssi) yksikön kehittämissuunnitelman ja kehittävät toimintatapojansa yksiköissä. -> Valssi prosessi kirjattu toimintasuunnitelmaan

4. MITOITAMME PALVELUTUOTANTOMME JA -VERKKOMME ENNAKOIVASTI

Palveluverkkosuunnitelma

Varhaiskasvatus- ja esiopetusryhmät muodostetaan tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti varhaiskasvatustilain mukaisesti.

Vakan ja esiopetuksen toiminnallinen tavoite

Lapsen tarvitsema tuki tuodaan lapsen kasvu- ja oppimisympäristöön

- lapsiryhmän laadukas arjen pedagogiikka on kunnossa (lomake)
- henkilöstön osaamista vahvistetaan liittyen laadukkaaseen arjen pedagogiikkaan lapsen tukeen ja inklusion käsitteeseen

Yksikön omat tavoitteet

- Pedagogisen keskustelun ylläpitäminen ja lisääminen
- Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuus: Oppimisympäristön muokkaaminen. Lisäksi ryhmien omia painotuksia

2. Esiopetus

Teemme tiivistä yhteistyötä Suoraman esiopetuksen kanssa. Erityisesti Pyrstötähdillä olevien viisivuotiaiden kanssa. Päiväkodin ja esiopetuksen opettajat suunnittelevat toimintaa yhdessä.

3. Toimintaperiaatteet

Vasun ja esiopetussuunnitelman arvot arjessa

Toiminnan suunnittelu perustuu Kangasalan varhaiskasvatussuunnitelmaan sekä varhaiskasvatusta ohjaavaan lainsäädäntöön.

Meille varhaiskasvatuksen työntekijöinä lapsuus itsessään on arvokas. Jokaisen **fyysinen ja psyykkinen turvallisuus** on meille tärkeää. **Lapsen oikeudet** ovat Suoraman päiväkodin toimintaa ohjaava arvo. Pidämme tärkeänä, että lapsilla on oikeus läsnä oleviin aikuisiin ja luomme kiireettömän tunnelman. **Ihmisenä kasvaminen** on keskeinen arvo toiminnassamme, samoin **sensitiivisyys sekä hyvän huomaaminen** jokaisessa. Pidämme tärkeänä positiivisuutta. Yhdenvertaisuus, tasa-arvo ja moninaisuus ovat suomalaisen yhteiskunnan demokratiaan liittyviä arvoja, joiden lisäksi pidämme tärkeänä turvallisuutta ja yksilöllisyyttä. Huomioimme perheiden monimuotoisuuden. Ryhmät avaavat laajemmin omia tasa-arvo ja yhdenvertaisuus tavoitteitaan omissa toimintasuunnitelmissaan. Arvostamme terveellistä ja kestävää elämäntapaa. Lapsille on tärkeää mielekäs tekeminen ja kaverit, leikki, huomioonottaminen ja itsensä tunteminen tärkeäksi.

Suoraman päiväkodin keskeisenä ajatuksena on lapsen hyvinvoinnin edistäminen positiivista psykologiaa hyödyntäen. Varhaiskasvatusta toteutamme hoidon, kasvatuksen ja opetuksen kokonaisuutena ja lapsuutta arvostamme ainutkertaisena elämänvaiheena. Toiminnassa korostamme lapsilähtöisyyttä sekä lasten ja huoltajien osallisuutta. Jokaisella lapsella on oikeus tulla nähdyksi ja kuulluksi varhaiskasvatuksen arjessa. Lapsi saa toteuttaa itseään hänelle ominaisimmilla tavoilla. Lapset ovat osallisia kykyjensä, taitojensa ja kiinnostuksensa mukaan, ja heillä on mahdollisuus vaikuttaa toimintaamme omista lähtökohdistaan käsin ja vapaaehtoisesti. Inklusio mahdollistaa jokaisen lapsen osallisuuden sekä yhtenä yhteisön jäsenenä toimimisen, huomioiden hänen omat lähtökohdansa ja tuen tarpeensa. Huomioimme varhaiskasvatuksen laadukkaan arjen pedagogiikan ja kolmiportaisen tuen toteutumisen lasten arjessa.

Lasten ja huoltajien osallisuuden rakenteet

Pienten lasten kohdalla osallisuus tarkoittaa esimerkiksi sitä, että autamme lasta tunnistamaan tunteitaan, kokemuksiaan ja mielipiteitään sekä valitsemaan kiinnostavia leikkejä. Ruokailussa lapsi saa valita kuinka paljon ruokaa haluaa lautaselleen. Isoimmat lapset saavat ottaa itse ruuan, voidella leivät ja kaataa juotavaa. Tuemme lasten osallisuutta myös demokraattisin keinoin eli äänestäen tai yhdessä keskustellen päätämme esimerkiksi yhteiset laulut ja retkikohteet. Lisäämme lasten osallisuutta dokumentoimalla varhaiskasvatuksen arkea valokuvin sekä laittamalla lasten piirustuksia ja lasten kertomia tarinoita kasvunkansioihin ja seinälle. Lapset ovat mukana toiminnan suunnittelussa, toteutuksessa, arvioinnissa ja dokumentoinnissa. Inklusio ja lasten osallisuus toteutuvat niin, että jokainen lapsi saa osallistua hänelle sopivin tavoin ja tarvittavin tukitoimin toiminnan suunnitteluun, toteutukseen, arviointiin ja dokumentointiin. Esimerkiksi arjen toimintaa voimme arvioida yhdessä lasten kanssa käyttämällä kuvia ja hymynaamoja arvioinnissa.

Huoltajien osallisuus mahdollistuu päiväkodissamme päivittäisten keskusteluiden ja varhaiskasvatussuunnitelmakeskusteluiden kautta. Yhteissuunnittelua huoltajien kanssa toteutamme kuuntelemalla huoltajilta tulevia ideoita. Keväisin huoltajat pääsevät arvioimaan toimintaamme asiakaspalautekyselyn merkeissä. Varhaiskasvatuksen aloittaneet perheet puolestaan pääsevät vastaamaan kyselyyn, jolla kartoitetaan varhaiskasvatuksen aloituksen sujumista. Kauden arviointia tehdään ryhmissä lisäksi eri tavoin.

Arjen pedagogiikka

Arjen pedagogiikalle annamme aikaa. Jokainen hetki arjessa on mahdollisuus oppia. Arjen hetkissä teemme ja sanoitamme toimintaa yhdessä lapsen kanssa ja opettelemme asioita huomioiden lapsen varhaiskasvatussuunnitelman omat tavoitteet ja menetelmät. Ruokailut ja pukemistilanteet voivat parhaimmillaan sisältää useita oppimisen alueita. Lapsi voi esimerkiksi pukiessaan aikuisen kanssa opetella omista tavaroista huolehtimista ja vuodenaikaan sopivaa vaatetusta, sekä laskemista ja värejä vaikka loruttelun tai laulun keinoin. Jokainen lapsi osallistuu lounaan jälkeen lepoaikaan. Osa nukahtaa unille ja osa pääsee sadun kuuntelemisen jälkeen työskentelemään rauhallisia puuhia.

Pienryhmätoiminta

Kaikissa Suoraman päiväkodin lapsiryhmissä toimimme pienryhmäpedagogiikan periaatteiden mukaisesti. Kohtaamme lapset yksilöllisesti ja sensitiivisesti, ja aito läsnäolo, yhteistyö ja avoimuus ovat meille tärkeitä asioita. Pienryhmätoiminta mahdollistaa lasten kuulluksi tulemisen ja antaa lapsille hyvät mahdollisuudet vaikuttaa asioihin. Haastattelemme, havainnoimme ja kuuntelemme lapsia eli sen kautta he myös arvioivat toimintaa. Toiminnan suunnittelussa huomioimme lasten kiinnostusten kohteet. Kiinnitämme erityistä huomiota siihen, että lapset kohdataan tasa-arvoisina ja yhdenvertaisina heidän ajatuksiinsa kunnioittaen.

Kestävä tulevaisuus

Olemme olleet mukana Vihreän lipun ympäristökasvatustoiminnassa 10 vuotta. Nyt jättäydymme pois vihreän lipun aktiivisesta toiminnasta, mutta jatkamme ylläpitämällä jo arjessamme olevia toimintatapoja. Ympäristöasiat ovat edelleen yksikössämme tärkeitä ja jatkamme kehittämistyötä tästä eteenkin päin. Vihreän lipun ympäristökasvatustoiminta on suunniteltua ja systemaattista, ja se pohjautuu Suomen ympäristökasvatuksen seurana Vihreän lipun kriteereihin. Kestävän tulevaisuuden periaatteet ovat Vihreän lipun toiminnan kautta meillä osa arkea.

Luonto ja sen arvostaminen, kierrätys, roskien lajittelu, ympäristötietoisuus, energiansäästö ja kestävät hankinnat ovat lapsillekin tutuiksi tulleita asioita. Kaikissa ryhmissä on biojäte-, paperin- ja pahvinkeräys, ja päiväkodilla on oma lasi- ja metallijättepiste. Retkiä lähiympäristöön ja metsään teemme viikoittain ja luonnonmateriaalit hyödynnämme esimerkiksi askarteluissa. Näiden avulla vahvistamme lasten positiivista luontosuhdetta. Kestävän tulevaisuuden periaatteet huomioimme myös oppimisympäristön muokkaamisessa. Retkillä opettelemme yhdessä jokaiselle tärkeitä turvataitoja sekä miten liikumme turvallisesti liikenteessä.

Yksikön omat painopisteet ja ominaispiirteet

Suoraman päiväkodissa **liikumme** monipuolisesti, ja yhdessä perheiden kanssa saamme näin täyteen lasten liikuntasuosituksen mukaisen kolme tuntia aktiivista liikuntaa päivässä. Perjantaisin ulkoiluissa keskitymme ulkoliikuntaan, jolloin laitamme esille erilaisia liikuntavälineitä ja

kannustamme lapsia liikuntaleikkeihin ja -peleihin. Viisivuotiailla on kerran kuukaudessa oma erillinen ohjattu liikuntatuokio ryhmien omien jumppa - ja liikuntatuokioiden lisäksi.

5-vuotiaille suunnatun **liikuntakerhotoiminnan** päätavoitteina on kannustaa lapsia monipuoliseen liikuntaan ja tukea samalla lasten ryhmätöitä. Liikuntakerhomme toiminta perustuu lasten liikunnallisiin laji- ja leikkitoiveisiin, joita olemme kartoittaneet kyselemällä niitä lapsilta kauden ensimmäisellä ryhmäliikuntakerralla. Suunnittelemme yhdessä lasten kanssa aina jonkin osan liikuntatuokion sisällöstä. Toimintaamme ohjaa kaksi ohjaajaa, he suunnittelevat tuokiot yhdessä lasten kanssa ja toteuttavat sen yhdessä muiden ryhmän aikuisten kanssa. Tänä vuonna mukana ovat myös esiopetuksen viskarit. Pääsääntöisesti järjestämme ryhmäliikuntakerrat muualla, kuin päiväkodin pihalla, jotta se toisi vaihtelua oppimisympäristöihimme ja loisi liikuntakertoihin vähän myös retken tuntua. Arvioimme lasten kanssa jokaisen liikuntakerran toiminnan päätteeksi.

Lasten **tunne- ja vuorovaikutustaitojen** kehittäminen on meille tärkeää. Käytämme vahvasti liikuntaa sekä leikkiä tunnetaitojen kehittämiseen. Lapsiryhmämme pitävät säännöllisesti tunnekasvatustuokiota. Viisivuotiaat osallistuvat tunnekerhoon. Tärkeitä ovat päivittäin arjessa yhdessä harjoiteltavat vuorovaikutus- ja tunnetaidot. Käytössämme on paljon hyvää ja ajankohtaista materiaalia. Henkilöstö myös osallistuu tarjottuihin koulutuksiin aktiivisesti. Vuorovaikutustaitoja harjoittelempa päivittäin arjen tilanteissa ja esimerkiksi päiväpiireillä sosiaalisten tarinoiden tai pöytäteatteriin liittyvien keskustelujen avulla.

MiniVerso- vertaissovittelutaitoja harjoittelempa päiväkodissa päivittäin. Tärkeää on lasten kanssa yhdessä oppia kuuntelemaan jokaista osapuolta. Yhdessä keskustellen mietimme, miltä toisesta tuntuu sekä mitä voitaisiin jatkossa yhdessä tehdä, jotta jatkossa kaikilla olisi hyvä olla. Ryhmissä harjoittelempa hyviä kaveritaitoja, ja voimme sopia ryhmän omat hyvä kaveri -säännöt esimerkiksi kuvien avulla. Noudatamme Kangasalan kaupungin kiusaamisen ehkäisemisen suunnitelmaa.

Toteutamme Suoraman päiväkodissa **tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen** kuuluvia periaatteita. Olemme sitoutuneet kohtaamaan lapset sensitiivisesti ja tasavertaisesti syrjimättä ketään, jotta lapset voivat saada myönteisiä kokemuksia kuulluksi ja nähdyksi tulemisesta. Lasten osallisuuden kokemukset voivat näin myös vahvistua, ja myönteinen vuorovaikutuksemme välittyy lapsille heidän itsetuntonsa sekä identiteettinsä kehityksen tukemisenä.

Yhdenvertaisuus ei merkitse päiväkodissamme samanlaisuutta, vaan hyväksymme ja kohtaamme jokaisen lapsen yksilönä, ainutlaatuisena omana itsenään. Emme anna esimerkiksi lapsen sukupuolen, kielen, etnisyyden, vammaisuuden tai katsomuksen vaikuttaa toimimiseemme lasten kanssa, vaan huomioimme lapset tasavertaisesti omista asenteistamme ja arvoistamme riippumatta. Näin yhdenvertaisuus voi toteutua päiväkodissamme.

Päiväkotimme toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaprosessi on käynnistynyt kesäkuussa 2023. Koko päiväkodin yhteinen tavoite on tasa-arvoinen oppimisympäristö ja leikkivälineet. Ryhmät avaavat omia painotuksiaan omissa toimintasuunnitelmissaan.

Järjestämme päiväkodissamme yhteisiä tapahtumia ulkona ja sisällä säännöllisesti. Päiväkodin tilat ja välineet ovat yhteisessä käytössä. Lapsiryhmät yhdistyvät tilanteen mukaan loma-aikoina, lisäten yhteistoimintaa ja yhteenkuuluvuudentunnetta. Ylläpidämme positiivista yhteishenkeä ja huumoria arjessa.

Toiminnan vuosikello ja vasua täydentävät suunnitelmat

Toiminnan tukena käytämme varhaiskasvatuksen toiminnan vuosikelloa. Sitä hyödynnämme sekä koko päiväkodin että lapsiryhmien toiminnan suunnittelussa. Liikuntakasvatussuunnitelma sekä tieto- ja viestintäteknologiasuunnitelmat ohjaavat varhaiskasvatussuunnitelman lisäksi toiminnan suunnittelua ja toteutusta. Pedagogiseen johtajuuteen rakennetta ja tukea tuo pedagogisen johtamisen vuosikello.

Turvallisuussuunnitelma, päivitys, info henkilöstölle, koulutukset

Suoraman päiväkodin ja esiopetuksen johtotiimi kokoontuu säännöllisesti suunnittelemaan ja arvioimaan pedagogista toimintaa, kuten pedagogisten tiimien ja kasvattajakahviloiden sekä henkilöstön täydennyskoulutuksen tarpeita. Säännöllisesti päivitettävä turvallisuussuunnitelma on meille myös tärkeä toimintaa ohjaava asiakirja. Turva-app on arjessa käytössä säännöllisesti. Esihenkilö ja apulaisjohtaja vastaavat, että asiakirjat ovat ajantasaiset.

Kehittäminen ja arviointikäytänteet

Meillä Suoraman päiväkodissa toiminnan perustana ovat laadukkaat suunnittelu-, dokumentointi- ja arviointirakenteet. Muokkaamme ja tarkastelemme rakenteita tarpeen mukaan. Meidät on perehdytetty yksikön toimintatapoihin, ja toimimme yhteisten toimintamallien mukaan. Laadimme tiimeissä kauden alussa toimintasuunnitelman, joka tuo esiin tavoitteet ja suunnitelman ryhmän toimintaan. Toiminnan suunnittelussa hyödynnämme varhaiskasvatusta ohjaavia asiakirjoja; varhaiskasvatussuunnitelma, varhaiskasvatuksen vuosikello ja lomake laadukkaasta pedagogiikan perustasta. Lapsiryhmän suunnitelmia syvennämme toimintakauden aikana säännöllisesti. Toiminnan suunnittelun pohjana ovat lapsiryhmästä nousevat tarpeet ja tavoitteet sekä huoltajilta tulleet toiveet. Syksyisin pidämme lasten varhaiskasvatussuunnitelmakeskustelut, ja keväisin arvioimme vasuun kirjattuja tavoitteita ja menetelmiä. Sekä päivitämme uusia tavoitteita.

Toimintaa dokumentoimme monin eri tavoin. Käytämme muun muassa kasvunkansioita, vasupuita, viikko- ja kuukausikirjeitä, eVakaa, Instagramia ja valokuvia. Lasten työt ovat esillä ryhmissä. Myös lapsen varhaiskasvatussuunnitelma on yksi dokumentoinnin muoto. Arvioimme toimintaa, rakenteita ja käytäntöjä jatkuvasti. Teemme arviointia viikoittain tiimeissä, koko päiväkodin sekä työryhmien yhteisissä palavereissa. Arvioinnin perusteella tarkennamme, muokkaamme ja kehitämme tavoitteita ja toimintatapoja. Toimintakauden lopussa arvioimme ja kirjaamme toimintaa laajemmin toimintasuunnitelmaan. Asiakaskyselyssä asiakkailta saadun palautteen perusteella nostamme esiin tiimien ja koko yksikön vahvuuksia, sekä kehittämisen kohteita. Lasten osallisuutta arviointiin toteutamme havainnoimalla, haastatteleamalla lapsia sekä arjessa erilaisin menetelmin. Keväisin koko varhaiskasvatuksessa toteutetaan lasten kysely, jossa lapset pääsevät arvioimaan toimintaa. Johtotiimi, opettajien pedagoginen ryhmä ja

kasvattajakahvilat ovat meillä osa säännöllistä pedagogiikan suunnittelua, arviointia ja kehittämistä. Marraskuussa 2024 koko Kangasalan varhaiskasvatushenkilöstö osallistuu Tampereen seudun kasvatus- ja opetusalan henkilöstön Treduka -messuille.

Karvin varhaiskasvatuksen laadunarviointijärjestelmä Valssi on meillä varhaiskasvatuksen työvälineenä arvioinnissa ja kehittämisessä. Vasuprosessissa etenemme Kangasalan varhaiskasvatuksen yhteisten linjausten ja ohjeiden mukaan. Päiväkodissamme on käytössä sähköiset vasumateriaalit eVakassa, josta löytyvät tarvittavat lomakkeet. Opettajien pedagogisessa ryhmässä ja päiväkodin viikkopalaverissa käsittelemme säännöllisesti vasuun liittyviä asioita. Opettajien pedagoginen ryhmä kokoontuu säännöllisesti ja ryhmässä keskustelemme esimerkiksi varhaiskasvatussuunnitelman toteutumisesta, toiminnan dokumentoinnista, arvioinnista, ja muista toiminnan kannalta ajankohtaisista ja tärkeistä asioista. Opettajien pedagogiseen ryhmään kuuluvat kaikki yksikön varhaiskasvatuksen opettajat, varhaiskasvatusyksikön johtaja/ apulaisjohtaja. Päiväkodin viikkopalaverit pidämme joka toinen viikko, ja niissä käsittelemme ajankohtaisia asioita. Kasvattajakahvilat, erilaiset tiimit ja työryhmät kokoontuvat säännöllisesti.

Osallistumme kaupungin järjestämiin koulutuksiin mahdollisuuksien mukaan aktiivisesti. Sovittaessa osallistumme myös muiden tahojen järjestämiin koulutuksiin. Pitkäaikaiset sijaiset huomioimme tasavertaisina koulutuksiin pääsyissä. Koulutuksissa opittuja asioita jaamme muiden kanssa, esimerkiksi talonpalavereissa, kasvattajakahviloissa ja pedagogisissa illoissa. Hyviä käytäntöjä jaamme arjessa ja niistä keskustellaan palaverissa. Kauden 2024-2025 suunnittelua teimme koko talon kanssa yhden aamupäivän ajan elokuun alussa, sen lisäksi tiimeillä oli aikaa omilla ryhmissään. Saamme tarvittaessa lisää suunnittelu-aikaa, kun lapsiryhmästä nousseet tarpeet on huomioitu. Pedagogisen johtamisen vuosikello on asiakirja, jota käytämme aktiivisesti. Tämä tuo hyvää rakennetta ja tukea pedagogiseen johtajuuteen. Suoraman päiväkodin ja esiopetuksen johtotiimi kokoontuu säännöllisesti suunnittelemaan ja arvioimaan pedagogista toimintaa, kuten pedagogisten ryhmien ja kasvattajakahviloiden sekä pedagogisten iltojen sisältöjä ja henkilöstön täydennyskoulutuksen tarpeita.

4. Oppimisympäristö

Fyysinen oppimisympäristö

Suoraman päiväkodin fyysinen oppimisympäristö on turvallinen, liikkumiseen kannustava ja oppimiseen ohjaava ympäristö. Lapsille on tarjolla selkeä ja rajattu ympäristö tiloissamme, sekä ulkona että sisällä. Lapsille on tarjolla erilaisia leikkipaikkoja, joita voidaan muokata lasten kiinnostuksen kohteet ja ikätaso huomioiden. Jokaiselle lapselle löytyy omat henkarit, sisä- ja ulkolokerot sekä kori, jotka ovat hänen ja perheen käytössä. Ruokailu- ja lepopaikat ovat myös nimikoitu lapsille omiksi. Lasten osallisuus näkyy päiväkodissamme erilaisin teoksin, joita ripustamme ja asetamme selkeästi näytille. Lapset osallistuvat myös osittain

leikkiympäristöjen rakentamiseen, joita muokataan heidän kiinnostuksen kohteiden mukaisesti ryhmäkohtaisesti. Leikkiympäristöä lapset voivat myös itse muokata leikin aikana, turvallisuustekijät huomioiden.

Päiväkodin piha on ryhmien käytössä lähes päivittäin, jolloin se on tärkeä osa oppimisympäristöä. Suoraman päiväkodin piha-alueeseen kuuluu aidattu alle 3-vuotiaiden piha, sekä muiden ryhmien yhteinen iso aidattu piha-alue. Päiväkodin pihassa on tarjolla kiipeilytelineitä, liukumäki, keinuja ja hiekkalaatikkoita. Pihan puut ja pensaat tarjoavat suojaa ja houkuttelevia leikkipaikkoja. Lähiympäristön harju, metsät ja leikkipuistot tarjoavat hyvät puitteet retkeilylle. Myös Suoraman

koululla pysähtyvää kirjastoautoa hyödynnämme aktiivisesti. Suoraman päiväkotit sijaitsee hyvien bussiyhteyksien varrella, joten retkiä on mahdollista tehdä vähän kauemminkin.

Psyykinen oppimisympäristö

Suoraman päiväkodin psyykinen oppimisympäristö muodostuu meidän kaikkien yhteisöllisestä ilmapiiristä. Kasvattajat luovat lapsille turvallisen ympäristön, jossa jokainen lapsi on tärkeä ja saman arvoinen. Kasvattaja tukee omalla toiminnallaan lapsen osallisuutta ja yksilöllisyyttä. Positiivinen ja myönteinen ilmapiiri syntyy välisestämme vuorovaikutuksesta lasten kanssa, johon kuuluu aito läsnäolo, sensitiivisyys ja vastavuoroisuus keskusteluissa, kunkin lapsen tarpeet huomioiden. Psyykinen oppimisympäristömme kannustaa ihmettelemään ja oppimaan uutta sekä kysymään ja tarpeen tullen myös kyseenalaistamaan. Jokainen tulee meillä kuulluksi juuri sellaisena kuin on. Luomme lapsille mahdollisuuksia toteuttaa itseään juuri sellaisena ainutlaatuisena yksilönä, kuin lapsi itse on. Lapset osallistuvat arjessa toimintaan omien taitojen, kykyjen ja kiinnostuksen mukaan, juuri niistä lähtökohdista, mitä lapsilla itsellään on. Heille luodaan halutessaan mahdollisuus vaikuttaa toimintaan.

Sosiaalinen oppimisympäristö

Sosiaalinen oppimisympäristö muodostuu kasvattajien ja lasten välisestä suhteesta päiväkodin arjessa. Arjessa lasta kuunnellaan ja kiireettömille keskusteluille pyritään luomaan aikaa. Suoraman päiväkodissa lapsi oppii sekä aikuisilta, että vertaisiltaan yhteisiä pelisääntöjä ja toimintamalleja. Me kasvattajat haluamme luoda jokaiseen ryhmään "me" henkeä ja yhteisöllisyyttä, jossa jokainen lapsi on osa ryhmää ainutlaatuisena ja tärkeänä itsenään. Kaverisuhteita tuemme arjessa ja autamme lapsia solmimaan uusia ystävyysuhteita sekä ryhmässä että ryhmien rajojen yli.

Digitaalinen oppimisympäristö

Käytämme päiväkodissa digitaalisia laitteita osana päiväkodin ohjattua toimintaa. Jokaisella ryhmällä on käytössä puhelin, tietokone, tabletti ja bluetooth – kaiutin. Ryhmien yhteisessä käytössä on älytaulu, dokumenttikameroita, videotykkejä, bluetooth – kuulokkeita, Spheroaktiivipalloja. Päiväkodilla on myös käytössä Bee-bot- sekä Tiny-ohjelmointirobotteja, sekä Legon koodausjuna, joilla harjoittelemme lasten kanssa ohjelmoinnin ja koodauksen alkeita. Yhteiskäytössä on kahden muun päiväkodin kanssa interaktiivinen lattia, jota pääsemme käyttämään joka kolmas kuukausi. Hyödynnämme digitaalisia laitteita lasten kanssa leikeissä, dokumentoinnissa, vuorovaikutuksessa, tutkimisessa, peleissä, liikkumisessa ja taiteellisessa kokemisessa sekä -tuottamisessa. Tutustumme myös lasten kanssa erilaisten sovellusten käyttöön osana luovan ajattelun sekä monilukutaidon kehittymistä. Etsimme lasten kanssa myös ahkerasti tietoa heitä kiinnostavista asioista. Henkilöstö on saanut täydennyskoulutusta muun muassa digitaalisten laitteiden käyttöön sekä digiturvallisuuteen liittyen.

5. Pedagoginen tuki

Kaikki lapset saavat varhaiskasvatuksessa tarvitsemaansa tukea. Tuen tarvetta ja määrää arvioi henkilökunta yhdessä vanhempien kanssa. Kangasalla jokaiselle lapselle tarjotaan kehitykseen ja oppimiseen YLEISTÄ tukea. Lapselle, joka tarvitsee kehityksessään ja oppimisessaan säännöllistä tukea, tai samanaikaisesti useita tukimuotoja, tarjotaan TEHOSTETTUA tukea. ERITYISTÄ tukea annetaan niille lapsille, joilla on vaikeuksia edistyä riittävästi muiden tukitoimien avulla. Tavoitteena on, että lapsen tuen tarve tunnistetaan mahdollisimman varhain. Tukea tarvitsevan lapsen varhaiskasvatus järjestetään ensisijaisesti hänen omassa varhaiskasvatusryhmässään.

Päiväkodissamme toimii integroitu varhaiskasvatusryhmä, jossa on 12 3-5-vuotiasta lasta, 2 varhaiskasvatuksen opettajaa, varhaiskasvatuksen lastenhoitaja, varhaiskasvatuksen

ryhmäavustaja. Ryhmässä käy säännöllisesti varhaiskasvatuksen erityisopettaja, joka osallistuu tehostetun- ja erityisntuen palavereihin. Integroidussa ryhmässä on käytössä erilaisia arjen sujumista helpottavia menetelmiä, rutiineja ja apuvälineitä vuosittaisen tarpeen mukaan, esimerkiksi kuvitettu päiväjärjestys ja tukiviittomien käyttö.

Yleinen tuki

- Vuorovaikutus ja ohjaus on positiivista. Ryhmissä on myönteinen ilmapiiri.
- Kasvattajilla on myönteinen tapa kohdata arjen pulmatilanteet.
- Kasvattajat ovat aidosti läsnä lasten kanssa toimiessaan.
- Toiminta suunnitellaan ja sitä kehitetään yksittäisten lasten ja lapsiryhmän tarpeista lähtien. Käytössä on erilaisia havainnointi- ja dokumentointitapoja. Ryhmässä toteutetaan tarvittaessa varhaiskasvatuksen erityisopettajan järjestämää kerhotoimintaa tukemaan lasten kehitystä.
- Toimintaa arvioidaan ja kehitetään säännöllisesti tiimipalavereissa ja erityisopettajan tuella.
- Toiminnassa ja oppimisympäristön rakentamisessa otetaan huomioon lasten osallisuus. Toiminnan pohjana ovat lasten mielenkiinnonkohteet.
- Leikillä on vahva asema. Leikkimahdollisuudet ja -välineet ovat monipuoliset. Leikkejä havainnoidaan ja ohjataan.
- Pienryhmäpedagogiikka on käytössä kaikissa/laajasti arjen tilanteissa.
- Arjen struktuuri on selkeä.
- Käytössä on kuvat päiväjärjestyksen tukena. Ryhmissä käytetään myös muuta visuaalista tukea vuorovaikutuksen ja ymmärtämisen tukena.
- Toimintaympäristö on selkeä ja aistiystävällinen ja tarpeiden mukaan muuntuva.
- Ryhmissä huomioidaan erilaiset oppimistyyliä toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa.

Tehostettu tuki

- Tehostettu tuki rakentuu laadukkaalle yleiselle tuelle/ laadukkaalle pedagogiselle arjelle.
- Lapsen yksilöllisiä tukitoimia lisätään, jotta lapsen on helpompi toimia päivän tilanteissa esimerkiksi siirtymätilanteissa tai ruokailuissa sekä saada osallisuuden ja onnistumisen kokemuksia leikeissä ja muussa toiminnassa.
- Lapsen henkilökohtainen ohjaaminen lisääntyy.
- Kasvattajat muuttavat toimintatapoja ja oppimisympäristöä tarpeen mukaan.
- Kuvien käyttöä lisätään lapsen tarpeiden mukaan.
- Varhaiskasvatuksen erityisopettajan toimii tehostetun tuen suunnittelun tukena. Suunnittelun tukena voidaan käyttää "Pedagogiset ratkaisut lapsen tuen suunnittelussa" – koostetta (koonnut Sari Rautiainen).
- Yhteistyö yhteistyötahojen kanssa alkaa/vahvistuu.

Erityinen tuki

- Erityisessä tuessa lapsen tuki vahvistuu ja yksilöllistyy edelleen.
- Tuen suunnittelussa on vahvasti mukana yhteistyötahot, ja yhteistyön määrä perheen ja yhteistyötahojen kanssa lisääntyy.

Tukitoimia annetaan mahdollisimman pitkään omassa varhaiskasvatusryhmässä. Lasten tuen tarpeet ja tavoitteet kirjataan ryhmän toimintasuunnitelmaan. Ryhmän hyvin mietityt rakenteet ja toimintatavat sekä pysyvät ihmissuhteet tukevat lapsen kasvua ja kehitystä. Onnistumisen kokemukset sekä kaverisuhteissa että omassa osaamisessa vahvistavat lapsen itsetuntoa. Lapsen siirtyessä esiopetukseen teemme yhteistyötä esiopetuksen henkilöstön kanssa. Päiväkodissa työskentelee varhaiskasvatuksen erityisopettaja, joka vierailee tarpeen mukaan lapsiryhmissä ja antaa tukea ja ohjausta erityiskasvatuksen asioissa. Hän tukee varhaiskasvatuksen henkilöstöä ja vanhempia tuen suunnittelussa, havainnoi lasten kehitystä yhteistyössä varhaiskasvatuksen henkilöstön sekä vanhempien kanssa, ja osallistuu lapsiryhmän

toimintaan. Erityisopettaja on päiväkodissa myös vanhempia varten, ja häneen voi olla suoraan yhteydessä lapsen kehitykseen ja kasvuun liittyvissä asioissa. Erityisopettaja osallistuu aina tehostetun ja erityisen tuen palavereihin, ja tarvittaessa myös lapsen varhaiskasvatussuunnitelmakeskusteluihin. Tavoitteena on lasten tasapainoisen kasvun, kehityksen ja oppimisen edistäminen yhdessä huoltajien ja muiden yhteistyötahojen kanssa. Varhaiskasvatuksen perhekoordinaattori on myös päiväkodin ja asiakasperheiden tukena tarvittaessa. Käytössämme on myös Minun tiimini-toimintamalli. Tästä löytyy lisätietoa kaupungin ja Pirhan nettisivuilta.

6. Tiedottaminen

Noudatamme päiväkodissamme Kangasalan varhaiskasvatuksen yhteisiä tiedottamisen linjauksia. Päivittäisissä tuonti – ja hakutilanteissa keskustelemme ja tiedotamme lapseen ja toimintaamme liittyvistä asioista. Huoltajia kannustetaan avoimeen yhteistyöhön missä tahansa lapseen liittyvässä asiassa, ja henkilöstö järjestää keskustelulle aikaa.

Käytämme jokaisessa lapsiryhmässä aktiivisesti eVaka-järjestelmää. Sen kautta tiedotamme perheitä erilaisista arjen asioista ja lähetämme seuraavan viikon viikko- tai kuukausikirjeen. Myös lapselle laadittu varhaiskasvatussuunnitelma löytyy eVakasta.

Äkillisissä arjen tilanteissa käytämme puhelinta ja tekstiviestejä tiedottamiseen. Kestävän kehityksen näkökulmasta vältämme kaikkea paperitiedottamista huoltajien suuntaan. Jokaisen ryhmän käytössä on oma Instagram-tili, jota käytämme ryhmän arjen dokumentoinnissa. Ryhmien eteistiloista löytyviä mahdollisia tiedotteita kannattaa myös seuraila!

7. Yhteistyö

Teemme aktiivista yhteistyötä tukipalveluiden kanssa, joita ovat ateria- ja siivouspalvelut ja tilapalvelu. Ne kuuluvat olennaisena osana päiväkodin jokapäiväiseen arkeen. Teemme alueellista yhteistyötä lähialueen päiväkotien, Suoraman esiopetuksen ja koulun kanssa.

Varhaiskasvatuksen perhekoordinaattori, neuvola, perheneuvola, sosiaalityö, puheterapeutit, fysioterapeutit, toimintaterapeutit ja Tampereen yliopistollinen sairaala ovat myös osa päiväkotimme yhteistyöverkostoa.